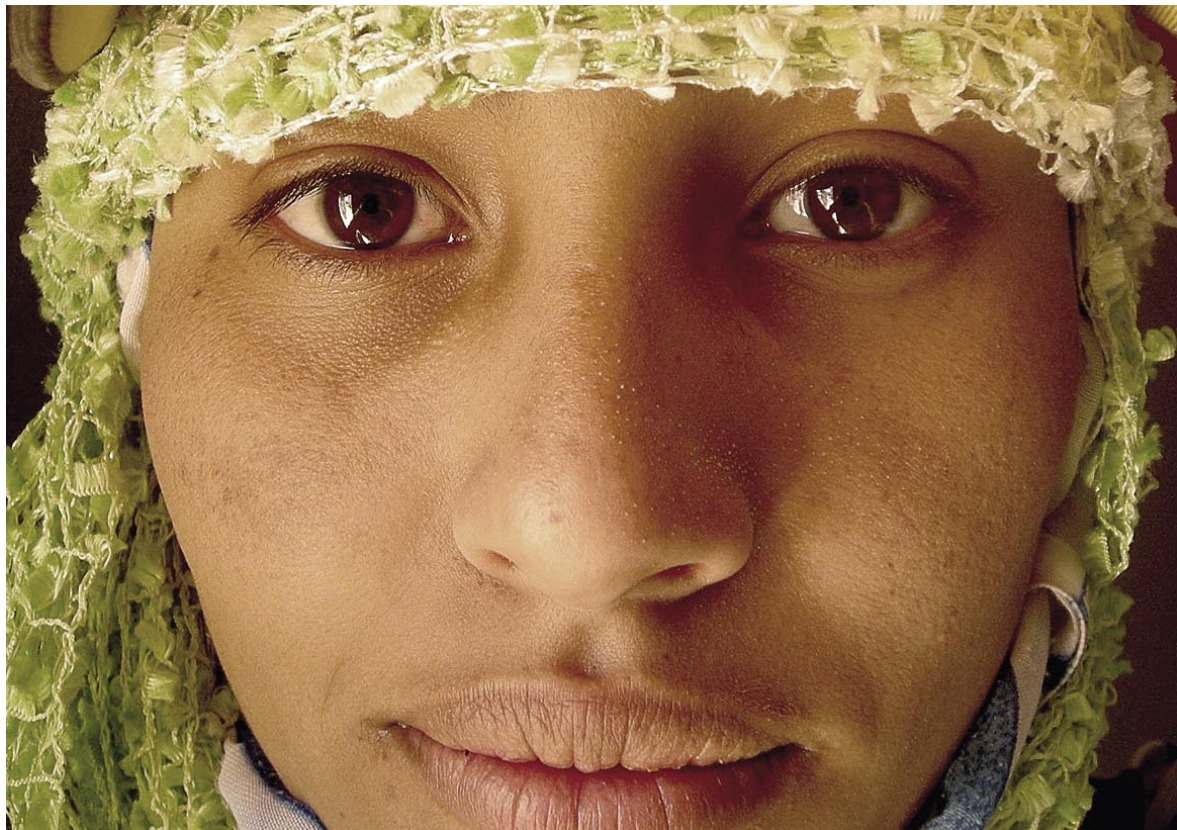

Bitllet d'anada i tornada

Viatgem als camps de refugiats del Sàhara

Fa poc més d'una setmana, una quinzena de nens saharauís aterraven a Barcelona per començar dos mesos de vacances a la nostra ciutat. La iniciativa, de l'Associació d'Amics del Poble Saharauí amb el Frente Polisario, té un objectiu clar: permetre a aquests infants gaudir dels avantatges del primer món i fer conèixer a la societat un problema sovint oblidat com és la situació del poble saharauí. Mesos més tard, les famílies s'enlairen per fer el trajecte invers: Barcelona-Sàhara, i conèixer així de primera mà la realitat dels infants. És l'altra cara d'un projecte per un problema on desgraciadament, encara hi ha massa feina per fer.

UN REPORTATGE DE LAIA BERNAUS I FOTOS DE MARTA PEDRICO

Setmana Santa del 2008. Un vol xarter provinent de Barcelona arriba a Tindouf (Algèria) amb més de 250 catalans a bord. Més d'una vintena dels seients de l'avió els ocupen mataronins. Un cop allà, agafen cotxes i camions que ja sigui per carretera o pel mateix desert els porten als campaments de refugiats de Smara o Ausserd. Així comença l'aventura d'aquest viatge que poc té a veure amb unes vacances tal i com les entenem normalment. El projecte va néixer de la mà de les Associacions d'Amics del Poble Saharauí amb el suport del Frente Polisario, el moviment polític que lluita per l'autodeterminació del poble saharauí. Des de principis dels anys 90, cada estiu vénen al nostre

CONTINUA A LA PÀGINA SEGUËNT

CONTINUA DE LA PÀGINA ANTERIOR

país nens d'entre sis i dotze anys provinents del Sàhara per conuiu durant dos mesos amb les famílies que, per voluntat pròpia, els acullen. Però les famílies també volen veure com els nois viuen al seu propi territori i per això es van començar a organitzar aquests viatges que actualment es fan des de tot el país durant les vacances de Nadal i Setmana Santa.

El dia a dia del poble saharauí

L'Anna Ródenas és una de les matornines que aquesta Setmana Santa va viatjar al desert del Sàhara, al camp d'Ausserd. No era pas el primer cop que hi anava i de fet, més d'un estiu ha tingut nens saharauís acollits a casa seva: "Em feia molta il·lusió anar a veure la realitat d'allà i la veritat és que l'experiència és indescriptible", explica l'Anna. Ella, com la majoria de les famílies, es va allotjar a la haima de la noia saharauí que l'estiu anterior havia estat a casa seva. De tot plegat en destaca, sobretot, l'enorme generositat rebuda: "Et tracten com un més de la família, encara que no tinguin res t'ho donen tot i sempre et fan sentir com un més, allà l'egoïsme no existeix".

Durant els dies que les famílies passen al campament, el que fan no és altra cosa que conuiu amb la gent d'allà i acompanyar-los en la seva realitat quotidiana. Això passa per fer coses com visitar els veïns, anar a comprar el mercat o participar en les llargues sessions en les que prenen tè amb la família o els amics. A més a més, també hi sol haver una festa de benvinguda amb la que és l'activitat estrella allà: matar una cabra i menjar-la entre tots durant una tarda plenament festiva.

L'objectiu de fons

En Toni Guirao és el vicepresident de l'Associació Catalana d'Amics del Poble Saharauí i actualment és qui s'encarrega de coordinar els viatges de la comarca maresmenca al Sàhara. Segons ell, l'objectiu del viatge no és tant fer turisme o divertir-se sinó més aviat conèixer la realitat dels nens que prèviament han estat amb les famílies. Ell mateix, confessa que tot i que porta més de sis anys fent el viatge, no se'n cansa: "Cada

"Educació i sanitat, les prioritats més importants

No és fàcil entendre amb els nostres ulls el ritme de vida que els nois saharauís porten a casa seva. Tal i com explica l'Anna, allà els més petits no fan les mateixes coses que els d'aquí: "Pateixen una mica perquè veus que no fan vida de nens. Les noies, sobretot, s'han de llevar molt d'hora, netejar la casa, i ajudar la mare en totes les tasques. El temps per jugar hi és, evidentment, però entre una cosa i l'altra, aquest queda ben lluny del que nosaltres prenem com a "normal".

A pesar de tot, i com a contrapartida, els infants saharauís reben des de fa molts anys una de les millors polítiques educatives del continent. I és que el po-

der tenir una societat alfabetitzada és una de les prioritats als campaments. De fet, és allà on hi ha un percentatge més alt de gent escolaritzada de tot Àfrica. Hi donen moltíssima importància i les aportacions solidàries van a parar en gran mesura a l'ensenyament.

L'altre gran fons on es destinen moltes ajudes és en medicina i sanitat. Els campaments, tot i ser llocs on fàcilment es puguin agafar malalties com la malària o l'hepatitis, han cuidat sempre el tema sanitari com una altra de les grans prioritats del país. També aquí es destina bona part dels fons i les aportacions solidàries.

cop m'aporta alguna cosa diferent, i és molt interessant veure la vida del dia a dia als campaments". Segons Guirao, la resposta de la gent d'aquí és molt positiva i com a prova, només cal observar l'alt nombre de persones que repeteixen: "El viatge no és gens barat, més de 500 euros, i a més s'ha de conviure amb moltes incomoditats a les que no hi estem acostumats".

La manca de llibertats en primera persona

La història que ha viscut el poble saharauí, és, tal i com recorda en Toni Guirao un conflicte força oblidat pels mitjans de comunicació si el comparem amb d'altres com per exemple el de Palestina i Israel. En aquest sentit, la tasca de l'Associació d'Amics del Poble Saharauí és també la d'intentar reenfocar una mica més l'atenció de la societat a aquest poble que viu exiliat des de fa més de trenta anys i en el qual, no s'ha d'oblidar, el govern espanyol no ha jugat el paper que en el seu dia va prometre. La manca de llibertats i els problemes que aquesta situació suposa es poden percebre a nivells molt diferents: "No

pots anar al campament del costat sense un cert acompanyant, necessites molts permisos per qualsevol cosa, volen saber en tot moment on ets, etc". Tal com comenta Guirao, la situació no és gens fàcil si a sobre hi afegeixes que molt a prop dels campaments hi ha diversos camps de mines. Són advertits amb les que els refugiats han de conviure els 365 dies de l'any i a les que s'hi sumen d'altres problemes quotidians que van des de la impossibilitat de dormir en un llit fins a les dificultats per aconseguir aigua potable o haver d'estar pendent de malalties com la malària.

"Malgrat tot repetiria"

El viatge s'acaba i els mataronins s'enduen a la maleta un record força agreuolç. Per una banda, l'alegria d'uns dies que no oblidaran i en el que han conegut una terra desconeguda. Per l'altra, l'evidència de que les coses no són gens fàcils per als que viuen als campaments. S'acaba així un viatge d'anada i tornada en el qual, tal com explica l'Anna, "vas carregat de coses materials i tornes carregat de valors humans".

Lluitant aquí pels d'allà

L'Associació Catalana d'Amics del Poble Saharauí (ACAPS), té també una delegació a Mataró des de la qual organitza diverses iniciatives com són:

- Tarbies: S'aporta un àpat diari pels nens de les Tarbies, les escoles bressol d'allà.

- Caravana Solidària: és una recollida d'aliments i de productes higiènics per tal d'abastir els magatzems dels Campaments de Tindouf.

- Vacances en pau: amb aquest projecte es possibilita una estada als nens saharauís d'entre 7 i 12 anys, amb l'acollida de diferents famílies mataronines. Durant l'estada també es fa una revisió mèdica als infants.

- Solidaritat amb el poble saharauí: dins aquest àmbit, l'associació pretén promoure tota mena d'activitats culturals que puguin fer difusió donar a conèixer la situació en que viuen els saharauís exiliats als Campaments així com al Sàhara occidental.